

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΑΘΗΝΑΙ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1896

12

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ

[Εικὼν Σ. ΠΡΟΣΑΔΕΝΤΗ].

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΠΡΟΣΑΛΕΝΤΗΣ

Η οικογένεια Προσαλέντη έχει προνομιακή την ιδιοφυΐαν της τέχνης και πρό ενός περίπου αιώνας εις αυτήν ἀφοσιούνται τὰ μέλη αὐτῆς. Τὸ φαινόμενον τοῦτο δὲν εἶνε μοναδικὸν ἐν Κερκύρᾳ. Καὶ τὰ μέλη ἐτέρων οἰκογενειῶν τὰς αὐτὰς ἐξεδήλωσαν τάσεις καὶ ἐν τῇ τέχνῃ διεκρίθησαν καὶ κατεστάθησαν δοξαίτης ἐκθρεψάσας αὐτοὺς χώρας. Ὁ πάππος τοῦ Σπυρίδωνος Προσαλέντη ἦτο μηχανικὸς καὶ ἐπὶ τῆς Βενετοκρατίας ἀκόμη ἡσχολήθη εἰς τὴν μεταφορὰν τῶν ὑδάτων ἐκ τῆς ἐξοχῆς εἰς τὴν πόλιν, ἥτις ἐστερείτο τοιοῦτων. Ὁ πατὴρ τοῦ πάλιν ἦτο ἐξοχὸς γλύπτης καὶ ζωγράφος. Πρόεδρος τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ἐργάσθη ἀνευδότης μέχρι βαθύς γῆρατος, ἵνα ἀναπτύξῃ τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ εἰς τὴν νῆσον αὐτήν καὶ γενικύσῃ τὸν ἔρωτα πρὸς τὴν τέχνην, ἐν κοινῇ ἥτις ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῆς μητροπόλεως αὐτῆς, ἦτο πρόσφορος εἰς τοῦτο. Τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἡρώ, ἥτις κρατούσα φανὸν ἀναμένει εἰς τὴν ἀκτὴν τὸν Λιάνδρον, ἀπέδειξεν αὐτὸν γλύπτην πρῶτης δυνάμεως, καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦτο κοσμεῖ τὸ Βρετανικὸν μουσεῖον, ἀλλὰ παρὰ τὸ ἀριστούργημα τοῦ τοῦτο, οἱ ἀνδριάντες τῶν ἀρμοσῶν Ἄδαμ ἐν Κερκύρᾳ καὶ ὁ τοῦ Μίτλανδ ἐν Ἀργουσλίῳ, θὰ μείνωσι πάντοτε οὐ μόνον ὡς ἀνάμνησις τῆς ἀγγλικῆς προστασίας, ὑφ' ἣν ἡ Ἐπαύνησος ἀνέκτισε τὴν πολιτικὴν τῆς αὐτονομίαν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἔργον τέχνης Ἑλληνος γλύπτου ὑπεριερού τῆς τε κοινωίας καὶ τῆς ἐποχῆς εἰς ἣν ἐζῆσε καὶ ἔδρασε.

Ἐν τοιαύτῃ καλλιτεχνικῇ ἀτμοσφαιρᾷ ἀνεπτύχθη καὶ ἀνετράφη ὁ Σπυρίδων Προσαλέντης. Τὰ καλλιτεχνικὰ σπέρματα, ἀτινα ἐνουπῆρχον ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ Προσα-

λέντη ἐβλάστησαν καὶ ἀπέδωκαν καρποὺς ζηλευτοῦς. Ὁ Σπυρίδων Προσαλέντης κατέφυγε τότε εἰς τὴν Βενετίαν. Ἡ Σχολὴ τῆς Βενετίας εὐρίσκειτο τότε ἐν ὅλῃ τῇ ἀκμῇ. Ἐδίδασκον ὁ Μολμμένη καὶ ὁ Μπλάς, οἱ διάσημοι ζωγράφοι, οἵτινες, ἀληθεῖς ὑπαδαὶ τῆς ἀρχαίας Ἰταλικῆς Σχολῆς, μετέδιδον εἰς τοὺς μαθητὰς αὐτῶν τὸ πνεῦμα τῆς ἀρχαίας τέχνης, ἥς τὰ ἀριστουργήματα θὰ ἐξαικούσθωσαν θαμβοῦντα τὸν κόσμον, ἐν ὅσῳ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ὑφίσταται τὸ αἶσθημα τοῦ καλοῦ.

Ἡ Ἰταλικὴ Σχολὴ δὲν ἀναγνωρίζει τὴν νεωτέραν τροπὴν τῆς τέχνης, τὴν ἐλαφρὰν εἰς ἣν διακρίνονται οἱ Γάλλοι, οἱ ἐν τισι διαφθεύραντες τὸ μεγαλεῖον τῆς τέχνης ἐκείνης, ἥτις ἀνείδει τὸν Ραφαὴλ καὶ τὸν Μιχαὴλ Ἀγγελον. Σήμερον τὸ μόνυσμα εἰσέδουσι καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἀλλὰ πρὸ τριακονταετίας ἐξηκούσθωσαν ἀκόμη αἱ παραδόσεις τῆς ἀρχαίας τέχνης καὶ ἐν τῷ πνεύματι ταύτης ἐμορφώθη ὁ Προσαλέντης. Τὸ πρῶτον ἔργον αὐτοῦ, ὁ «Ἐμπορος τῆς Βενετίας», ὑπῆρξε καὶ τὸ ἀριστον τῶν ὑπ' αὐτοῦ γραφέντων. Ἐν αὐτῷ διασώζονται αἱ ἀρχαὶ αἱ κρατούσαι ἐν τῇ Σχολῇ ἐν ἡ δὲ δίδασθη. Ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἐβραίου τῆς Βενετίας καὶ ἡ μορφή τῆς νεαρῆς Βενετῆς, ἡ διεκρινόμενη ἐν τῇ εἰκόνι ταύτῃ φέρουσι τὸν χαρακτῆρα τῆς τέχνης τὸν Βενετικὸν, ὅστις εἶχε πληρώσει τὰ παλάτια καὶ τοὺς ναοὺς τῆς Βενετίας, καὶ οὐτινος ἡ ἐκφρασις καὶ ἡ δύναμις ἐν τῷ χρωματισμῷ θὰ μείνωσι αἰῶνιὰ πρότυπα. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἡγόρασαν ἐν Λονδίῳ ὁ λόρδος Στράχρη, καὶ ἡ τεχνικὴ εἰς τῆς Ρώμης ἐθεώρησαν ὡς ἐν τῶν ἀρίστων ἔργων, ἀτινα παρήγαγεν ἡ Σχολὴ τῆς Βενετίας.

Ἡ εἰκόνα αὕτη καὶ αἱ περὶ αὐτῆς κρίσεις ἠνοιξεν αὐτῷ τὰς θύρας τῆς καλλιτεχνικῆς Σχολῆς τῆς Βενετίας καὶ ὁ χθὲς μαθητὴς ἐκλήθη νὰ διδάξῃ ὡς καθηγητὴς ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐκλήθη καὶ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως, ἵνα παρήσῃ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ εἰς τὴν χώραν, ἥτις ἐκλείσθη διὰ τῆς καλλιτεχνίας. Ἡ ἀθηναϊκὴ κοινωία βίθαιος δὲν ἦτο τότε, καὶ δὲν εἶνε εἰσέτι, παρασκευασμένη διὰ τὴν πλήρη ἀντίληψιν τῆς τέχνης, οὐδὲ ἐπαρκεῖ ὅπως τιμῆσῃ τοὺς ἄνδρας, οἵτινες ἀφοσιώθησαν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς κοινωίας διάπλασιν. Καὶ σήμερον ἔτι εὐάριθμοι αἰσθάνονται τὰς ἀπολαύσεις τὰς ὁποίας γεννᾷ ἡ θέα μιᾶς εἰκόνας ἢ ἐνός ἀγάλματος. Ἀλλὰ καὶ τι οὐδεμίαν ἐνθαρρύνει εὐρίσκειν ἐκ μέρους τῆς κοινωίας, ἐν τούτοις δὲν ἀπεγοητεύετο, ἀλλ' εὐρίσκειν ἐν τῇ Θεραπείᾳ τῆς τέχνης τὴν ἱκα-

νοποιῆσιν ἣν κράτος καὶ κοινωία δὲν παρεῖχεν αὐτῷ.

Ἀλλ' ἡ κοινωικὴ αὕτη ἀδιαφορία καὶ ἡ κυβερνητικὴ ἀβελτηρία ἐπόμενον ἦτο νὰ ἐπίδραση ἐπὶ τὸν ταλάντου του. Ὁ χρωστήρ του δὲν ἐκινεῖτο πλέον εἰς μεγάλας συνθέσεις, περιοριζόμενος μόνον εἰς προσωπγραφίας καὶ ἀπεικονίσεις τόσους Ἀθηναίους καὶ τόσας Ἀθηναίας. Τὰ πλείστα τῶν ἔργων τούτων δὲ τὰ ἐνέπιπε το ἀληθὲς καλλιτεχνικὸν αἶσθημα, διότι αἱ ὕλαι καὶ τοῦ βίου ἀνάγκαι καὶ ἡ βάρυνος τῆς κοινωίας ἀντίληψις, βιομηχανικὴ μόνον ἐζήτησαν, διακρίνει τις τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ χρωστήρος ὅστις ἔγραψε τὸν ἔβραϊὸν τῆς Βενετίας. Ἐν ἄλλῃ χώρῃ ζῶν, ἄλλως ἀντιλαμβανόμενος τὴν σημασίαν τῆς καλλιτεχνίας ὁ Προσαλέντης ἀνεμφιλέτως ἄλλην θὰ ἠκολούθη τροπὴν, καὶ ὅλος διάφορα θὰ παρήγαγεν ἔργα. Θελήσας νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν ἰδίαν πατριδα, ἐθυσίας ἐν πολλοῖς τὸ ἐαυτοῦ ταλάντον καὶ τὴν φήμην, ἥτις ἐπὶ τῶν πρώτων βημάτων του ἀνῆρπασε τὸ ὄνομα του ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῆς.

Αἱ εἰκόνες του δὲν εἶνε ὁμοῦ τὸ μόνον ἔργον τοῦ Προσαλέντη ἡ διδασκαλία αὐτοῦ ἡ μακρὰ καὶ ἀδιάλειπτος ἐν τῷ πλουτεχνεῖῳ ἀποτελεῖ κεφάλαιον ἐθνικῆς ἐγνωμοσύνης, ἥτις ἄλλως θὰ κριθῆ, ὅταν καὶ ἐν Ἑλλάδι θ' ἀνατελοῦν ἡμέραι ἄλλαι καὶ ἡ τέχνη θὰ καταστῇ τὸ πνευματικὸν ἐντύπωμα παντός ἀνθρώπου ἀληθῶς μορφωμένου. Καὶ παρὰ τὴν διδασκαλίαν ταύτην, ἡ τετραὰς τῶν τέκνων του διακρινόμενον ἐν τῷ καλλιτεχνικῷ ἡμῶν κόσμῳ συνεχίζει τὰς παραδόσεις τῆς οἰκογενείας, ἥτις καὶ ἐκ γένους καὶ ἐκ πνεύματος ἀριστοκρατικῆς, ζῆ μετὰ τὰ χρώματα καὶ μετὰ τὰς γραμμάς, ἀγωνίζομένη ὑπὲρ τῆς εὐρύσεως τοῦ αἰσθηματος τοῦ καλοῦ καὶ τῆς ἀναπλάσεως κοινωίας, ἥτις εἶχε προπατορικῶς τὰ σπέρματα τῆς τέχνης ἐν τῇ ψυχῇ τῆς καὶ ἐν ἡ θ' ἀναβλαστῆσῃ αὕτη μίαν ἡμέραν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

ΑΘΗΝΑΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Καὶ ἔγραψαμεν περὶ πένης εἰς τὰ προηγουμένα χρονικὰ μας. Φυλῆμιθα μάντις κακῶν. Τὸ φύλλον ἡμῶν ἐκεῖνο εὐρίσκειτο ἡδὴ ὑπὸ τὰ πιεστήρια, ὅτε διεδόθη ἀστραπιαίως ἀνά τὴν πόλιν μὲς ἡ ἀπαίσιος εἰδήσις τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ Μητροπολίτου Γερμανοῦ. Ἦτο τόσο ἀπρο-

σπόντος ἡ εἰδήσις αὕτη, τόσον ἀσυμβίβαστον μὲ τὴν πιθανότητα διὰ τὸν ἱεράρχην ὁ ἀκμαῖος τὴν ἡλικίαν, ὁ ἐμπλεὲς σφίγγου καὶ θελήσεως καὶ μεγαλοφυΐας οὐρανίου ἠδύνατο νὰ ἐκλείψῃ διὰ μιᾶς, ὥστε ὁ θάνατός του κατ' ἀρχὰς δὲν ἐπιστεῖθη. Δυστυχῶς ἦτο ἀληθὲς. Κεραυνοβόλος ἀποπληξία ἀφῆρσεν ἐντὸς ἡλίγων ὥρων τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Πέμπτης 18 τρέχοντος τὸν Ποιμενάρχην τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ πένης βαρὺ καὶ ζωφρόν ἐκάλυψε παραχρῆμα αὐτὴν καὶ τὸ χριστοπέποιον πλῆρωμά της.

Συνεθὴ κατὰ τὴν τελευταίαν τοῦ αἰοῖμου τοῦτοῦ ἱεράρχου φαινόμενον ἀξιοπαρατήρητον, τὸ ὅπου ὁ χρονογράφος ὀφείλει νὰ σημειώσῃ καὶ νὰ ἐξάρῃ. Ὁ Μητροπολίτης Γερμανοῦ ἴσως πολὺ δημοτικῶς δὲν ἦτο. Ἄνηρ θελήσεως ἰσχυρῆς, χαρακτῆρος εὐσταθοῦς καὶ ἀπορροστικῆς, ἀναμορφωτῆς ἐκ ζήλου καὶ πεποιθήσεων, ποθῶν διακάως ν' ἀνυψώσῃ τὸ γόητρον τῆς Ἐκκλησίας, ἀναλυθὼν μὲ χεῖρα στυβαρὰν τὴν διοίκησιν καὶ κατάστων βαρέως τὰς καταχρήσεις καὶ τὰ ἔκτροπα τὰ συμβαίνοντα περὶ ἡμέρας ἡτο νὰ ἐβρῆ ἀντίδρασιν εἰς τὸ μέγα αὐτοῦ μεταρρυθμιστικὸν ἔργον.

Ἄλλως τε ὁ χρόνος ἐν αἱ βουλαὶ τῆς Προνοίας ἐπέτεψαν αὐτῷ νὰ κυβερνήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν ἡτο τόσο βραχύς, ὥστε δὲν ἐπρόσβησε νὰ πραγματοποιήσῃ πάντα τὰ σχέδια του καὶ νὰ καταδείξῃ φανεροῦς τοὺς καρποὺς τῶν ὑπερανθρώπων προσπαθειῶν του. Ὅταν ἡκούοντο συνεχῶς αἱ ὑπόλοιποι γογγυσμοὶ τῶν δυσχερῶν καὶ κατὰ μοιραῖαν σύμπτωσιν ἡλίγας ἡμέρας πρὶν τελευτήσῃ καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου του, ἐξ ἀφορμῆς ἀσημάντου ἐπεισοδίου ἀτόπως ἀναχθὲν εἰς περιωπὴν ζήτηματος, πικραὶ ἐξηγήθησαν μομφαὶ καὶ ἀσεβεῖς ἐπιφωνήσεις εἰς τὸν τύπον περὶ αὐτοῦ ἐκφράσεις, αἵτινες ἀν δὲν σενετείσαν εἰς τὸ πρόωρον τέλος του, ὡς ἐλέγθη, δὲν καθήδουν ὅμως βεβαίως τὰς τελευταίας του στήμας. Ἄλλ' εὐθὺς ὡς ἐγνώσθη ὁ θάνατός του, ἐπεδολήθη ἐν τῇ κοινῇ συνειδήσει ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἐκτάκτου ἀξίας του καὶ ἀνεμετρήθη τὸ μέγεθος τῆς ἀπωλείας του. Ὁ τύπος πρῶτος ἐν ἐπαινετῇ ἁμοφωνίᾳ ἐζῆρε τὰς ἀρετὰς του καὶ κατέδειξε πόσον ὠφέλιμον ὑπῆρξε τὸ ἔργον του ἐν τῷ βραχίῳ σχετικῶς χρόνῳ καὶ ὁ λαὸς συνησθάνθη πόσον μέγας ἀληθῶς ἦτο ὁ ἱεράρχης, ὅστις ἐν διαστήματι ἐξαιτίας μόλις ἡδυνήθη ἐν ἐμπνεύσει εἰς τὸ κληρὸν πειθαρχία καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸ καθήκον, νὰ ἀνεγείρῃ περικαλλεῖς καὶ σεμνὸν κτίριον διὰ τὴν Μητροπόλιν τῶν Ἀθηνῶν, νὰ ἰδρῶσιν ταμεῖον ἱερατικόν, νὰ ἰδρῶσιν σχολὴν ἱερατικὴν, νὰ μεριμνᾷ ἐν ταύτῃ περὶ ἐκπαιδεύσεως ὑποτρόφων ἰδίας δαπάναις καὶ νὰ διανοήσῃ τὴν πραγματικὴν πλειστον ἄλλων λυσιστελῶν σχεδίων, ἐν οἷς καὶ τὸ πρακτικώτατον καὶ λυσιστελῶστατον περὶ ἀνεγέρσεως λαϊκοῦ ἑσπεριου. Καὶ ἡ λύπη τότε ἐξεθλώθη πάνδημος, εὐκρινὴς καὶ ἀπροσποίητος, καὶ ἤρξαντο τὸ προσκύνημα εἰς τὸν κόν, ὅπου ἐξετέθη ἐπὶ τριήμερον τὸ σκῆνος τοῦ μεταστάσαντος. Συγκλη-

τικὴ ἦτο ἡ πικρὴλασις μυριάδων λαοῦ προσερχομένων ἐν καταπύξει ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν πενθίμων κρουομένων κωδῶνων τῶν κωδωνοφῶν τὸ φέρετρον, ὅπως ἀπόδοσθ τὸν ὄστατον φόρον τιμῆς καὶ ἀγάπης πρὸς τὸν ποιμενάρχην του, πάντες δὲ ἀπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἀρχοντος, ὅστις προσῆλθε καὶ ἠπάσθη ἀκρυρροῦν τὴν ψυχρὰν χεῖρα τοῦ ἱεράρχου μέχρι τοῦ τελευταίου αὐτοῦ ἀνωμολόγου τά σπᾶντα χαρίσματα τοῦ μεταστάσαντος, θεωροῦντες ἰθικὴν ζήμιαν τὴν ἀπώλειαν του. Ἡ κηδεὶα του δὲ ἐν πάσῃ ἐπισημοτήτῃ τελεσθεῖσα τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ὑπῆρξε ἐπιθλητικώτατη, διὰ τὴν αὐθόρμητον θλίψιν μὲθ' ἥς χιλιάδες λαοῦ συνώδευον μέχρι τῆς τελευταίας του κατοικίας τὸν ἀξιὸν αὐτῶν ποιμένα.

Δὲν γράφομεν ἄπλουτον ρητορικὸν σχῆμα καὶ κοινοτοπίαν βελκιούντες διὰ τὸ ἀπεδίωξας Μητροπολίτης καταλείπει κενὸν δυσαναπλήρωτον. Ἡ πανηγυρικὴ ἐκτίμησις τῆς ἐκτάκτου αὐτοῦ ἀξίας δυσχεραίνει τὴν ἐκλογὴν τοῦ διαδόχου του. Ἡ κοινὴ συνείδησις μνημόνων τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας πρὸ τῆς ἀναρρήσεως τοῦ ἀειμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκεκολλημένος ὁμοῦς εἰς ἰδιοσυγγρασίας εἰς τὰς ἐξεις τοῦ παρελθόντος, ἀλλ' ἀνὴρ ἀνεγνωρισμένης παρρησίας, ἡλικίᾳ ἀπὸ τῆς ἀναμνήστου Γερμανοῦ πρόσφατον ὁ ἔχουσα τὸ παράδειγμα τῆς δραστηρίου αὐτοῦ ἐργασίας, ἀπαιτεῖ ἐπιτακτικῶς ὅπως εἰς τὸν μητροπολιτικὸν τῶν Ἀθηνῶν θρόνον ἀνέλθῃ οὐχὶ ὁ τυχοῦς σεβάσμιος κατὰ τ' ἄλλα καὶ πεπαιδευμένος κληρικὸς, προσκε

Η ΑΜΥΓΔΑΛΙΑ

Χειμῶνας εἶνε καὶ γυμνὰ
τὰ δένδρα στέκουν καὶ θλιμμένα.
ἀχ' ἢ τὸ ν' ἀνοίξουνε ξανα
ἢ τὸ νὰ μείνουν μαγαμμένα ;

✱

Χιόνια σκεπάζουνε τὴ γῆ,
ὁ ἥλιος βάλλθηκε νὰ δοῦθη,
τόσο πολὺ, δπου ἄργεῖ,
Ἄνοιξή παιὰ δὲ θά γιορίση.

✱

Καὶ μὲ τὴ σκέψη τους αὐτὴ
τὰ δέντρα πᾶν νὰ ξεραθοῦνε,
νὰ ζοῦν δὲ θέλουνε, γιατί
Ἄνοιξη παιὰ δὲν καρτεροῦνε.

✱

Κ' ἢ Ἄνοιξη, δπου γυρνᾷ
καὶ λίγ' ἀκόμη θὲ ν' ἀργήσει,
θέλει 'στὰ δένδρα τὰ γυμνὰ
τὸν ἔρχομὸ τους νὰ μνησθῆ.

✱

Κί' ἀμείως τὴν Ἀμυγδαλίαν
μὲ ἀνθὴν κάτασπρα φορτῶνει
καὶ τὴν μινᾶ χροὶν λαλιὰ
αὐτῆ, τὸ πρῶτο χελιδόνι.

✱

Κάθε κλαρὶ, πρὶν ξεραθῆ,
βλέπετε τὸν περισσόν ἀνθὸ τῆς
καὶ λέγ' ἢ Ἄνοιξη θαρρῆ
κι' ἄς καρτεροῦ τὸν ἔρχομὸ τῆς.

ΙΩΑΝΝΗΣ Π. ΠΕΤΡΟΥΝΑΡΟΣ

Ο ΕΡΩΣ
ΕΙΣ ΤΑ ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΑΙΞΠΗΡ

Δεσδεμῶνα

Εἰς μίαν ἀπὸ τὰς τελευταίας ἐκθίσεις τῆς Ζωγραφικῆς ἐν Ρώμῃ ἐξετέθη ἐξοχος πίναξ τοῦ ζωγράφου Περάντζελη, ἀγγραφεύς ἦδη ὑπὸ τῆς Ἱταλικῆς κυβερνήσεως ὡς κοσμητὴ τῶν μουσείων τῆς Ρώμης. Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον περικτάνεται ὁ Ὀθέλλος, ὁ μαῦρος τῆς Βενετίας στρατηγὸς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γερουσιαστοῦ Βραχάντιου, διηγούμενος τὰς περιπετείας τῆς ζωῆς του, ζωῆς πλήρους δράσεως καὶ κινδύνων, ζωῆς τυχοδιωκτικῆς κατὰ τὴν κλήν τῆς λέξεως σημασίαν. Ὁ ἀγαθὸς γερουσιαστὴς κλίνων τὴν κεφαλὴν του ὑπὸ τὸ βάρος τῶν ἑσπῶν, ἀκούει τὴν διήγησιν μὲ ἀδιαφορίαν καταφανῆ, οἱ γύρω του δὲ νεαροὶ Βενετοὶ εὐπατρίδαι, κομψοὶ ὄλοι καὶ ἐπιδεικτικοί, ἀκροῦνται μὲ κρυφὸν θαυμασμὸν ἀλλὰ καὶ μολὶς υποκρυπτομένην ζήλοτυπίαν τὴν πλήρη εἰλικρινοῦς ἔγουςμου, ἀφήγησιν τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους ἐπέρασεν ὁ μαῦρος τῆς Δημοκρατίας στρατηγός. Καὶ μέσα εἰς τὰς ποικίλας αὐτὰς μορφαί, τὰς πολεμικὰς ὄψεις τῶν Βενετῶν ἠρώων καὶ τὰ

θιλυρρεπῆ πρόσωπα τῶν νεαρῶν εὐπατρίδων διαγράφεται ὡς ἀντίθεσις ζωντανὴ ἡ ἀαγῆ Δεσδεμῶνα ἢ περικαλλῆς τοῦ γερουσιαστοῦ κόρη ἀφροσυνώμενη εἰς τὴν περιπετιώδη ἀρήγησιν, παρακολουθεῖσα μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς θαρραμένους τὸν μαῦρον στρατιώτην εἰς τὰς ἀγναεὶς ἐρήμους, καὶ τὰ σκοτεινὰ σπῆλαια, εἰς τὰς ἀξένους χώρας τὰς ὁποίας διετρεξε, παλαίνοντα πρὸς τὴν μανίαν τῆς θαλάσσης καὶ τὰς καταφεράς τῶν στοιχείων, ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρωποφάγων τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῶν ἀγρίων οἰτινες ἔχουν τὴν κεφαλὴν κάτω ἀπὸ τοὺς ὤμους.

Εἰς τὴν πολυπαθῆ ἱστορίαν τοῦ Ὀθέλλου, ἡ Δεσδεμῶνα ἢ τρυφερὰ κορασίς, τὴν ὁποίαν δέρωσι δούναμεν ἀργότερα τόσο ὥστε καὶ εἰς τὴν πατρικὴν ἀκόμη ἡγῆσιν νὰ μὴ υποκύβῃ, δὲν φαίνεται νὰ ἐθαυμάζε μόνον τὸν γενναῖον καὶ φιλοκίνητον ἄνδρα τοῦ ὁποίου ὁμοίους περιέκλειε καὶ ἄλλους ἢ οἰκίαν τοῦ Βενετοῦ γερουσιαστοῦ, ἀλλ' ἴδιως τὸν «ξένον» τὸν ἄνθρωπον τὸν ὅποιον περιβάλλει τὸ μυστήριον τοῦ ἀγνώστου, τὸ πρόσωπον τοῦ ὁποίου τὸ παρελθὸν κανονίζεται ἐκ τῆς ἰδέας του ὁμοιωθῆναι καὶ τοῦ ὁποίου ἡ καταγωγή, ἡ μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς ζωῆ, χάνεται εἰς τὸ ἀγνῶστον καὶ εἰς τὸ ἀνεξέλεγκτον. Ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ γενναῖοι εὐπατρίδαι ὀντινες μετὰ πάθους ἐπεζητοῦν τὴν προτίμησιν τῆς ὀρακῆς Βενετίης, ἦσαν γνωστοὶ καὶ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς τὸν οἶκόν της, οἱ νεαροὶ δὲ οἱ ὁποῖοι τὴν περιεστοίχισον, ἔπαιζον ἀκόμη ὡς χθρὶς μετ' αὐτῆς τὰ ἀθῶα παιγνίδια τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Μόνον ὁ τραγικὸς μαῦρος, ὁ πολυπαθὴς στρατιώτης, ἀποσιπᾶται ἀπὸ τῶν ὁμοιωμῶρων αὐτὸν πίνκα καὶ διαγράφει μὲ τὰ ἔντονα καὶ ἀξέστα χαρακτηριστικὰ του τὸν ἐλευστικῶτερον διὰ τὴν γυναικίαν ματακίτητα τύπον, τὸ ἀγνῶστον. Κανεὶς ἀκόμη δὲν ἡμποροῦσε νὰ εἰδείη ἀκριβῶς πῶθεν ἢ μαῦρος ἦρχετο, εἰς τὰς χώρας δὲ εἰς τὰς ὁποίας ἐξετέλλεσε τὰ θαυμαστά συμβᾶντα τῆς ζωῆς του μόνον γυναικίαι φαντασία διψῶσα τὸ ἀγνῶστον, τὸ ἀσύλληπτον, τὸ θαυμαστὸν ἤδυνατο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἡμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῆ φυσικῶς τὸ αἰνιδικὸν πάθος τοῦ ὁποίου ἐνέπεισεν εἰς τὰ στήθη τῆς κορασίδος ὁ ξένος. Εἰς τὰ ὄρα τῆς δὲν ἐφθάνεν διὰ πρώτην φοράν θαυμασταὶ πολεμικαὶ ἱστορίαι, καὶ ὁ οἶκος δὲ τοῦ πατρὸς της, ἱστορικὸν μουσεῖον ἀναμνήσεων αἰῶνων δαξασμένων, ἀντήγει βεβήκων καὶ ἐκαστην ἀπὸ τὰ πολεμικὰ καταρθώματα τῶν ἀνδρῶν τῆς ἀνδύσης δημοκρατικῆς, ἤρειε δὲ νὰ ριπῆ τὸ βλέμμα μόνον ἢ Δεσδεμῶνα, διὰ ν' ἀνακλιθῆ εἰς τὸ πλῆθος τῶν ἐπιλέκτων οἰκῶν τοῦ πατρὸς της τὸν ἡρώα τοῦ ὁποίου ἤδυνατο νὰ γίνη ζήλευτὴ συντροπὴ ἐξ ἄλλου νέου περικαλλῆς εὐγενεῶν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ Βραχάντιου καὶ ἡ Βενετία τῆς εποχῆς ἐκείνης, περιέκλειεν ὡς ὄλοι αἱ μεγαλοπόλεις εἰς τοὺς χρόνους τῆς ἀμῆρας καὶ τῆς δόξης των τοὺς τελεσιτέρους τύπους τῆς ἀνδρικῆς καὶ τῆς γυναικείας καλλονῆς. Ἀντίθετος ὁμοῦ πρὸς αὐτὸν τὸν κόσμον ἐλόκληρον, ὁ Ὀθέλλος, ὅσον καὶ ἂν κατόπιν ἐζήτησε νὰ τὸν ἐξωρῆσιν ἢ παρὰδοῖς, ἦτο πάντοτε ὁ τραγικὸς καὶ ἀσηχμος μαῦρος, τὸν ὁποῖον «ἡ Δεσδεμῶνα θὰ ἐφοβείτο καὶ ν' ἀτανίσῃ ἀπλῶς», ὡπως λέγει ὁ πατὴρ της ὁ Βραχάντιος, γενναῖος στρατιώτης ἀλλ' ἀγριὸς τὴν μορφήν, ἀντίθετος ζωρὰ πρὸς τοὺς ὁμοιωμῶρους του καὶ τοὺς εὐπατρίδας, μὲ τὸ κτυπητὸν του καρτάνι καὶ τοὺς μεγάλους χρυσοὺς κρικοὺς, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ σύστημα τῶν μαῦρων ἐφέραντο ἀπὸ τὰ ὄρα του. Διὰ τοῦτο δικαίως ἀπορεῖ καὶ ὁ Βραχάντιος πῶς ἡ κόρη του ἠδύνατο ν' ἀγαπήσῃ τὸν ἀγριάνθρωπον αὐτὸν ἀποδίδων τὸν ἔρωτά της εἰς μαγικὰ φίλτρα τὰ δροῖα οὗτος μετεχειρίσθη.

Καὶ πραγματικῶς μαγικὸν φίλτρον ὑπῆρξε διὰ τὴν νεαρὴν πολιτίαν τῆς Δημοκρατίας ἢ αἰνεματώδους ζωῆ τοῦ ἀγνώστου ἐκεῖνου ξένου, ὁ ὁποῖος ξεκίνησας ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς τὰ βῆθη μὲ τὴν ἀνδρεία του μόνον καὶ τὸ μυστήριον τῆς προτιμῆσεως τῶν ξένων πικρῶς ἀπὸ τοὺς ἐντοπίους, κατάρρωσε νὰ κατακτήσῃ τὸ ὄψιστον ἐν Βενετῇ ἀξίωμα καὶ νὰ καταπατήσῃ ὑπὸ τοὺς πόδας του γενναίους ὄλας πολεμικῶν καταρθωμάτων καὶ παλαιᾶς εὐγενείας. Εἰς τὸ κατακόρυφον τῆς δόξης του, θαυμάζομενος ἀπὸ τὸν πολὺν κόσμον, ὑπεβλεπόμενος ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του, λατρυντὴς εἰς τοὺς κατωτέρους του, πρὸς τοὺς ὁποῖους καὶ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος ἦτο, παρουσιάζοι μίαν ἡμέραν εἰς τὴν Δεσδεμῶναν, πρὰ τῆς ἰσπεία βεβήκως ἔιχε προηγηθῆ ἢ θαυμαστῆ φήμης του. Καὶ ὁ μυστηριώδης ξένος ἐξετόπισε καὶ εἰς τὴν καρδίαν τῆς νεανίδος ὁποῦ καὶ εἰς τὸ σταδῖον του ἐν τῇ πολιτείᾳ καθὲ ἀλλήν ἀντίδρασιν καὶ μὲ τὴν αἴγλην τοῦ ἀγνώστου καὶ τοῦ θαυμαστοῦ ἐνεβροιάσθη ἐκεῖ ὅπου ὁ Βραχάντιος ἐθελῶρι τερατώδη τὴν παρουσίαν του. Ἄλλως τε εἰν πρέπει νὰ λησθησώμεν ὅτι ἡ ἀκαταμάχητος αὐτῆ ἐπίδρασις τοῦ ἀγνώστου καὶ τοῦ μυστηριώδους, ἢ ἐπίδρασις τοῦ «ξένου» εἰς τὴν καρδίαν τῆς γυναικὸς δὲν παρουσιάζεται διὰ πρώτην φοράν διὰ τοῦ ἔργου τοῦ Σαίξπηρ. Ὁ ξένος Ἰάσων κατάρρωσε νὰ ἐλκῶσῃ πρὸς ἐαυτὸν τὸν ἔρωτά τῆς Μηδείας, διὰ τοῦ μυστηρίου τοῦ ὁποῖου περιβάλεν αὐτὸν πρὸ τῶν ὀμμάτων τῆς κόρης τοῦ βασιλεῶς τῆς Κολχίδος. ἀνάλογον δὲ παραδείγμα περιέχει καὶ ἡ ἱστορία τῆς Ρεβέκκας καὶ ὁ ἡσθὸς τῆς Ναυσικάς τοῦ Ὁδυσσεῦς. Τοιοῦτοτρόπος διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ἡ ἱστορία καὶ ἡ φιλολογία παρελάθον καὶ διεσύναν μίχρως ἡμῶν τὴν ἀκαταμάχητον ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῆς γυναικὸς τοῦ ἀγνώστου, τοῦ νέου, τοῦ ἀπρόσπτου, τοῦ ἀόριστου. Ὅπως περιτρεφεῖ ὁ Vanzoachi.

Ἄλλ' ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Σαίξπηρ, ἂν καὶ

ΙΩΑΚΕΙΜ Ο Γ'
Πρόφην Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως

φανερὰ δικαιολογημένη φαίνεται ἢ προτίμησις τῆς Δεσδεμῶνας πρὸς τὸν Ὀθέλλον, διὰ τοῦ θελήσῃ τοῦ ἀγνώστου καὶ τοῦ καινοφανοῦς, ἴσως ὃ' ἀπέμενε ἀργότερα ἀδικαιολόγητος ἢ θερμὴ ἀγάπη διὰ τῆς ὁποίας περιβάλλεν ἡ Βενετὴ τὸν σύζυγόν της καὶ ἢ παθητικὴ ἐκείνη ἀφροσύνη ἢ ὁποία τὴν προπαρεσκεύασεν εἰς τὴν ὑπεράνθρωπον γαλήνην μετ' αὐτῆς ὑπέστη τὸν θάνατον ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ ἀνδρώπου ὃν ἐλάτρευεν. Ὅταν ἡ πρώτη τοῦ πάθους τῆς ὀρμῆς παρήλθε καὶ ἡ γυναικίαι της περιέρχεται ἰκανοποιήθη, ὃ ἔρωσ ἡδύνατο νὰ ψυχραθῆ καὶ τὸ ἐνστικτικὸν τῆς ζωῆς νὰ ἀπαγέλλῃ τὴν καταδίην της. Ἄλλ' ἐν τῷ μεταξύ καὶ ἄλλα περιστάτικα ἡδύνατο κάπως νὰ ψυχρῶναι τὸ διαθερμον πάθος τῆς Βενετίης· ὁ μαῦρος ὅσον καὶ ἂν περιελθῆ τὴν Βενετικὴν στολήν καὶ ἐλειάνθη ἐκ τῆς κοινωνικῆς ἀνατροφῆς ἀπέμεινε ὅμως πάντοτε ὁ δρομητικὸς καὶ τραγικὸς τυχοδιώκτης, ὁ διελθὼν διὰ πυρὸς καὶ αἰθήρου καὶ ὑποστάς καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς φύσεως τὴν καταφεράν. Εἰς τὰς θαυμασίας σκηνὰς τῆς ζήλοτυπίας, ὁ ὁποῖος σιγὰ σιγὰ τὸ ἄγριον αἶσθημα εἰσάδουε εἰς τὴν ψυχὴν του, ὅταν καταβαλλήτου ἀπὸ τὴν ἀναμέτρησιν τῶν φυσικῶν του μειονεκτημάτων ἀπέναντι τοῦ ἀγγελικοῦ πλάματος, τὸ ὁποῖον ἐνετιστοῦθη εἰς

αὐτὸν, ὃ ἀγριὸς ὁ λαμβάνων εἰς τὸν εὐγενῆ στρατηγὸν ἐξεγείρεται καὶ πολλὰς ὃ σύζυγος φέρεται εἰς τὴν νεαρὰν του συντροφον μετὰ πρωτοφανοῦς ἀγριότητος, καὶ βαναύσου τραχύτητας, πρὸ τῆς ὁποίας ἡ κόρη τοῦ Βενετοῦ γερουσιαστοῦ δὲν ἐξεγείρεται ὑπερήφανος, ἀλλὰ κλίνει ταπεινὴ καὶ ἐρωτᾷ: «Μὰ τί ἐκαμα ὥστε νὰ γίνη ἀξία τοιαύτης συμπεριφεράς καὶ νὰ μὴ υποπέυεται διὰ τῶν μεγάλων ἐγκλημάτων ἢ ὁποία τὴν παθητικὴ αὐτῆ ὑπακὴ τῆς γλυκειῆς Βενετίης εἰς τὸν ἀγριὸν Ἀφρικανόν, ἔχλιρει περισσώτερον ἀκόμη τὴν ἡρώδα τοῦ δρᾶματος, τὸ τελειότερον ἀναμνηστικῶς γυναικίον πλάσμα τῆς δαίμωνικῆς φαντασίας τοῦ Ἀγγλο ποιητοῦ. Ἡ Τουλιέττα ἀγαπᾷ περιπαθῶς τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τῇ ὀρκισθῆ αἰωνίαν ἀγάπην καὶ ἀποθνήσκει δι' αὐτὴν, ὅστις ἦδη ἀπέθανε δι' αὐτὴν, ἢ δὲ Ὀφελία λατρυνετὸν ἀγαπητὸν πρόγχοπον, πρὸς τὸν ὁποῖον τὴν ἐλκυε καὶ τὸ αἶσθημα τῆς συμπαθείας, τὸ ὁποῖον κέκτανται οἱ ἀνάξισπαθοῦντες. Ἡ Δεσδεμῶνα ὅμως λατρυνετὸν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ πρώτου πάθους τὸν ἄνθρωπον, ὅστις παραφέρεται εἰς κτηνώδη ὀρμῆν, ὅταν δὲ κατὰ πρόσωπον τῆς ἀθρᾶς γυναικὸς, τῆς ὑψηλῆς ἀριστοκρατίας, ρίπτει τὴν αἰσχρὰν λείβιν μὲ τὴν ὁποίαν χαρακτηρίζει τὸ ὑποθετικὸν τῆς ἐγκλήμα, ἐκείνη κλίνει μόνη σιωπηλὴ καὶ καταπίνει τὴν ὕβριν μετὰ δάκρυα της.

Καὶ ἐκεῖ αὐτὴ ἢ διαγραφὴ τῶν ὀμω χαρακτήρων ἢ ὑπὸ ἔποψιν σκηνικὴν ἀποτελοῦσα τὸ ἀθάνατον ἀριστούργημα, διαγράφει καὶ ὑπὸ ἔποψιν αἰσθητικὴν τὸ βαθύτερον μελέτημα τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Τὸν ἔρωτά ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον προῦκάλεσε τὸ ξένον καὶ τὸ ἀγνῶστον διετήρησεν εἰς τὸ τραγῆ καὶ τὸ ἀγριὸν. Ἡ Δεσδεμῶνα ἢ ὁποία ὑπὸ τὸν τρυφερόν της ἐραστήν διεκρίνει τὸν ἀγριὸν σύζυγον, τὸν ἄνθρωπον τὸν παλαίσαντα πρὸς τὰ θηρία καὶ ἀντιμετωπίσαντα τοὺς ἀνθρωποφάγους, προσεκολλήθη πρὸς αὐτὸν μὲ τὴν ἀφροσύνην ἐκείνην, ἢ ὁποία διακρίνει τοὺς συνδυασμοὺς τοῦ εἶδους τούτου, ἀποτελουμένους ἀπὸ ἀθρᾶ γυναικίαι πλάσματα καὶ τραχεῖς ἀνδρικοὺς χαρακτήρας. Ὁ Σαίξπηρ εἰς τὸ ἔργον του ἂν εἰδείη τὴν τραχικωτέραν εἰκόνα τοῦ φεβρωτέρου διὰ τὸν ἄνθρωπον πάθους, ἀνέπτυξε συγχρόνως καὶ μίαν μεγαλὴν ψυχολογικὴν ἀλήθειαν, στήριζομένη ἐπὶ τοῦ φυσικοῦ νόμου τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἄρρενος ἐπὶ τῆς γυναικὸς.

Σήμερον ὅτε ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μίσεων τῆς συγκοινωνίας ἐπλησίωσε τὰς χώρας πρὸς ἀλλήλας καὶ ἀνείμισε τὰ ἔθνη

καί ἤρχισεν νὰ συγχωνεύη τὰς φυλάς, ὃ ἕξενος ἤρχισεν ἀποβάλλων τὸ μυστήριον, τὸ ὁποῖον τὸν περιέβαλλεν ἄλλοτε, πολὺ ὀλίγον δὲ μέρος τῆς γυναικείας περιεργείας θὰ ἦδυνάτο νὰ ἐξεγεῖται ὁ ἀγνωστος καὶ πρωτοφανὴς εἰς τὸν τόπον ἄνθρωπος. Αἱ ἔφημοι σήμερον κατήντησαν κέντρα σχεδόν, καὶ τὰ ἄγρια θηρία παλαίου ἀκινδύνου μετὰ τοὺς ὑπηρετὰς τῶν θηριοτροφείων, καὶ οἱ ἀνθρωποφάγοι ἐξημερώνοντο ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ οἱ ἀνθρωποὶ μετὰ τὴν κεφαλὴν κατωτέρω τῶν ὄμων ἐξηκριθῆναι ὅτι δὲν ὑπάρχουν, αἱ δὲ γυναῖκες ταξιδεύουσαι ὅπως καὶ οἱ ἄνδρες καὶ ἀναγνωσκουσιν ἴσως πλειότερας περιγραφάς. Ἐξ ἄλλου δὲ ὁ πολιτισμὸς ἐξημέρωσε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὁ σύζυγος δὲν διατηρεῖ ἴσως εἰς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του τὸ ποσὸν τῆς ἀγαθότητος μετὰ τὸ ὁποῖον συνάδουεν τὸν ἔρωτά του, ὃ μακρὸς τῆς Βενετίας στρατηγός.

Ταυτοτρόπως ὁ ἔρωσ τῆς Δεσπομόνας, ὅσον φυσικὸν καὶ ἐν τὸν περιστάσιν ὃ ποιητῆς, ἠμπορεῖ νὰ ἔπη τις ὅτι βίβνηε ὀλίγον κατ' ὀλίγον νὰ καταστῇ κατὶ ξένον διὰ τοὺς χρόνους μας, θαυμάσιον ὅμως πάντοτε ἀναμέτρημα τοῦ ἀνεξερευνήτου βάθους τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς.

Γ. Β. ΓΕΟΡΓΙΟΥΔΑΣ

ΔΙΗΘΗΣΕΙΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ*

ΟΔΟΚΑΡΟΣ ΣΤΡΑΤΙΑ ΔΙΚΜΑΔΩΤΟΣ

Ἐίχον λάθει τὴν ἀπόφασίν μου, ἐννοήσας δὲ τοῦτο ὃ συνταγματάρχης ὑπεχώρησεν. Μοὶ ἐνεχείρησε σῆμαίωμα ἐξ ὀλίγων λέξεων, διὰ τοῦ ὁποῖου μοὶ ἐπέτρεπε νὰ καταταχῶ εἰς τὸ σῶμα του, ἀποφεύγων οὕτω τὰς τῆς ὑπηρεσίας διατυπώσεις, μετὰ δὲ μὲ ἀπέπεμψε. Μετὰ τινος ἡμέρας εὐρισκόμενον εἰς Παρισίους ὅπου κατετάχην καὶ ἐνεδύθην. Ἡ ἐργασία αὕτη μετὰ ἐχρονότησιν ἐπέπεσε περισοτέρω ἢ ὅσον ἐπρεπεύον. Οὐδέμία μεταβολὴ εἶχεν ἐπέλθει ὅπως καταστήσει τὴν διὰ τὰ σώματα κατὰ τὰς ταχυτέραν καὶ εὐκολότεραν. Εἰς οὐδένα τῶν παρισίων ῥαπτῶν ἀνετέθη ἡ κατασκευῶν τῶν στολῶν τῶν ζουάθων. Ὁ ῥάπτης τοῦ δημοσίου, ὃ κατασκευάζει τὰ ἐνδύματα τοῦ σώματος τοῦτου, διέμενεν ἐν Μοσταγανέμ, ἧτοι ἐν Ἀλγερίᾳ. Ἐπὶ τῆσιν κατενικήθησαν πασαι αἱ δυσκολίαι καὶ τὴν 28 Αὐγούστου περιβλήθει τὴν στολήν μου καὶ λαθὼν τὸ φύλλον πορείας μετὰ ἀνεχώρησα διὰ τὸ τρίτον σύνταγμα τῶν ζουάθων. Τὸ εἰσθηρόν μου ἦτο ἐκ Παρισίων εἰς Ρετέλ, ἀλλ' ἐξορμηθεὶς μόνον μέχρι Ρημῶν. Δὲν εἶχον οὔτε ὄπλον οὔτε φυσίγγιον. Ἡ ἀποσκευὴ μου ἀπέτελειτο ἐκ δύο φλανελλῶν, τριῶν ἢ τεσσάρων ζευγῶν περιποδίων καὶ τινων ρινομάκτων. Τὰ χεῖματά μου ἐκρυπτοῦν ἐντὸς τοῦ ζωστήρος μου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐὰν ἐκκαίε τις ἔρευναν, θὰ εὐρισκαν ἰκανὰ χρυσὰ νομίσματα.

Εἰς τὸν σταθμὸν τῶν Ρημῶν, ἐνθα δὲν

* Ἴδε προηγούμενον φυλλάδιον.

ἀνεμένετο ἀκόμη ὁ βασιλεὺς Γουλιέλμος, ἀπαντες οἱ συνταξιδιώται μου κατῆλθον. Ἀξιοματικῶς τοῦ πυροβολικοῦ, ὅστις ἐφαίνετο ὅτι εἶχε διατρέξει περὶ διὰ μέσου τῆς ἐξοχῆς ἑκατὸν λεύγας, εἰσῆλθεν ἐντὸς τῆς ἀμαξῆς ἐξήπλωσε τοὺς πλήρεις πηλοῦ πόδας τοῦ ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων, ἀνεστῆναξεν, ἐστρεψεν ἐπὶ τῆς ἑτέρας πλευρᾶς καὶ ἤρχισεν ρογγαλιῶν. Τὴν δευτέραν πρωινήν ὥραν, ὃ σαρμὸς ἐστάθη εἰς Ρετέλ. Ἡ δὲ ἐπρόκειτο νὰ ἀνεύρω τὸ τρίτον σύνταγμα τῶν ζουάθων. Ἐβρεχε πολὺ, ἡ δὲ πόλις εὐρίσκειτο ἀκόμη ὑπὸ τὴν ταραχὴν ἐπιστάσεως γενομένης τῆν προτεραίαν. Τέσσαρες οὐλιάνοι εἶχον κυριεύσει τὸ Ρετέλ ἀλλ' ἐπειδὴ ἦσαν ὀλίγοι ὅπως φυλάξωσι τὴν πρωτεύουσαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἀνεχώρησαν ὡς ἦλθον, βραδείως, μετὰ βῆμα. Ἐνθ' ἐσυνέζητον περὶ τῆς πιθανῆς ἐπιβόου τῶν τεσσάρων οὐλιάνων μετὰ τῆς ξενόδοχου μου, ἧτις μοὶ παρεχώρησε δωμάτιον καὶ κλίνην, εἰμῶν ὅτι τὸ σύνταγμα μου εἶχεν ἀναχωρηθεῖ πρὸς τριῶν ἡμερῶν. Πάντας ἠγούον πού κατηρυσθη. Εἶχον ἀνάγκην πληροφοριῶν καὶ ὄπλου. Οὔτε ὄπλον ἠδύνθηεν νὰ λάβω, ἀλλ' οὐτε πληροφορίας. Βεβαιωθεὶς ὅτι ὁ σιδηρόδρομος δὲν ἐλειτούργηε καὶ ἀπορραϊσμένοι νὰ συναστήσω τὸ σύνταγμα μου, ἐνοικίασα ἀμαξάν τῆς ὁποίας ὁ κύριος ἀνέλαβε νὰ με μεταφέρει εἰς Μεζιέρ.

Μόλις εἵχμεν διανύσει ἡμισυ χιλιομέτρον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης εἰς Μεζιέρ, συνητήσαμεν χωρικοὺς βεδίζοντας περιλύπους. Τινὲς τούτων ἐσπευδόν, στρέφοντες συχνὰ πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἐρ' ὅσον ἐπρωχώρομεν, ὃ ἀριθμὸς τούτων πύξανε. Μετ' ὀλίγον ἡ ὁδὸς ἀπεφράσσεται ὑπὸ ἀγροτῶν ὃ ἀδηχούτων τὰ κτήνη των, φευγόντων ἐν συνοδείᾳ ἀμαξίων, ἐρ' ὧν εἶχον φορτωθεὶ τὰ σκεύη των, τροφᾶς καὶ τὰ πολυτιμότερα τῶν ἐπιπλῶν των. Αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδιὰ κινήμενα ἐπὶ ξηροῦ χέρτου ἐλάκρουσεν, ἔλακρον. Τότε ἐνεθυμήθη τὰ ἔξωματα διὰ τῶν ὁποίων ὑπεδέχθησαν τὴν κήρυξιν τοῦ πελέμου, τὸν νευρικὸν ἐνοουσιασμὸν τῶν Παρισίων, τὸν πυρετὸν ὅστις κατέλαβε πάντας κατὰ τὰς πρώτας εἰκάδας ἡμέρας. Δὲν εὐρισκόμενα πλέον εἰς τὸ Μελδόραμα, ἀλλ' ἐν τῷ μέσω τῆς ἐξοχῆς τῆν ὁποίαν οἱ κάτοικοι ἐγκατέλειπον. Ἡ καταστροφὴ καὶ τὸ πῦρ τοῦς ἐσάρωνεν ὡς ἀγγέλλον. Εἰς τῶν φυγάδων ποῦτων, τὸν ὁποῖον ἠρώτησα κατὰ τὴν διάβασίν του, μοὶ εἶπεν ὅτι οἱ Πρώσοι ἐβράκον πολυἀριθμοί, ὅτι διέκοψαν τὴν μεταξὺ Ρετέλ καὶ Μεζιέρ ὁδὸν μετὰ συνεβούλευσε δὲ νὰ ἐπιστρέψω, ὁπόθεν ἤρχόμην. Ἄφου μοὶ ἔδωκε τὰς πληροφορίας ταύτας ἐξηκολούθησε τὸν ὁδόν μου.

Ἐπόκειτο καὶ μεμακρυσμένους κρότοι ἐβραχίον ἐγγλυττότερον τοὺς λόγους τοῦ χωρικοῦ ὃ ἤχος τοῦ πυροβόλου ἤρχετο ἐκ Βουζιέρ. Τὸν κρότον τούτον εἶχον ἀκούσει μόνον ἐν Παρισίοις κατὰ τὰς ἐπιστάσεις τελετάς. Ἡ αἰγὴ τῶν ἀγρόν καὶ ἡ ἀτακτος φυγὴ τούτου κόσμου καθίστα τούτον φοβερώτερον ῥίγος διέτρεχε τὸ σῶμα μου. Βραχύτερον ἐξοικειώθην μετὰ τὸν ἦχον τού-

τον. Ἀγροτικὴ ἐπαυλις ἐκαίετο εἰς τὰ πέριξ· ἐὰν δὲ ὀλίγον ὑψουότις ἐπὶ τῶν ποδῶν, θὰ ἐβλεπον ὅπισθεν τῶν φρακτῶν Γάλλους καὶ Πρώσσους προσκόπους ἀνταλλάσσοντας πυροβολισμούς.

Τὴν ἑκτὴν ἑσπερινὴν ὥραν ἡ ἀμαξία ἐφθάσε πρὸ τῶν πυλῶν τῆς Μεζιέρ. Μόλις εἰσῆλθον, ἡ πρώτη φροντίς μου ὤπηξε νὰ μετλωθῶ εἰς τὸ μέρος, ἐνθα θὰ ἐλάμβανον ὄπλον καὶ πληροφορίας περὶ τοῦ τρίτου συντάγματος τῶν ζουάθων· ἡ ταραχὴ ὅμως καὶ ἡ ἀταξία ἦν εἰδος ἐν Ρετέλ ἐβασίλευε καὶ ἐν Μεζιέρ· ἀπέταθην εἰς ὑπάλληλόν τινα, τὸν ὁποῖον μετὰ δυσκολίας ἐπλησίασα, ἀλλ' οὗτος μετὰ ἐβραχίωσης μετ' ὄρκου, ὅτι οὐδεὶς ἦδυνάτο νὰ με πληροφρήσῃ πού ἐσπρατοπέδουε τὸ σύνταγμα μου. Μοὶ ἀπέμεινε τὸ ζήτημα τοῦ ὄπλου μου. Ἡ ἐπιμονὴ μου κατέπληξε τὸν ὑπάλληλον τούτον. — Ἐννοῶ, μοὶ εἶπε μετὰ μιλίχρον τρόπον, τὴν σπουδὴν σας ὅπως ὑπερηστήσῃτε τὴν πατρίδα, διὰ τοῦτο σας συμβουλεύω νὰ μεταβῆτε εἰς Λίλλην.

— Εἰς Λίλλην; Εἰς Φλάνδραν; — Μάλιστα, κύριε, εἰς Λίλλην, νομῶν ἐκ τῶν πρὸς βορρᾶν, ὅπου σχηματίζεται σύνταγμα ἐκ διαφόρων ἐκλεκτῶν στοιχείων. Θὰ καταταχθῆτε αὐτοστιγμῆι, ἐκαὶ δὲ θὰ εὐρητὸ τὸ ἐπιθυμητὸν ὄπλον, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπεκινήσατε οὕτε ἐν Ρετέλ, οὔτε ἐν Μεζιέρ. Πρὸς τοῦτο ἐδούθησαν αἱ δέουσαι διαταγαί. — Ἡ συνομιλία μας ἐληξεν· ἡ φωνὴ τῆς ἀρχῆς ἠκούσθη. Αὐτὴ δὲν ἦτο οὔτε παραγορητικὴ οὔτε ἐνθαρρυντικὴ διὰ ἐπιλοπῆν, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι θὰ ἀντιμετώπιζε τοὺς Πρώσσους ὀλίγας ὥρας μετὰ τὴν ἐκ Παρισίων ἀναχώρησίν του. Ἀντὶ νὰ με στείλωσιν εἰς τὴν μάχην, με ἀπέστειλλον εἰς τὰς ἀπεθῆκας. Τεθλιμμένος καὶ κατηρῆς ἐβάδιζον ἀσκόπως εἰς τὰς ὁδοὺς. Στρατιωτικοὶ φέροντες τὰς στολάς των ἀνήρχοντο καὶ κατῆρχοντο τὰς ὁδοὺς· εἰσῆρχοντο εἰς τὰ καπηλεία. Ἡ ἀτμόσφαιρα ἦτο πλήρως ἀπογοητεύσεως.

Τὴν ἑσπέραν, διαβάτης μοὶ εἶδειε τὴν θέσιν ἐρ' ἧς ἐκαίετο τὸ καταλύμα μου. Ἐκρουσα τὴν θύραν τῆς οἰκίας, ἐν ἣ ἐμελλον νὰ διακυκτερεύσω. Ἐπὶ τῆσιν κρατοῦσα κηρίον, με ὠδήγησαν εἰς ἄλλο ἐπόσταγον δωματίον, τοῦ ὁποῖου τὸ πάτωμα κατελάμβανεν ἀνισόροπος κλίνην. Δὲν ἦτο στιγμὴ σκίψεων. Προηγίτο ἡ κόπωση τῶν μεμψομοιριῶν. Μετὰ πέντε λεπτὰ ἐκοιμώμην ἐνδεδυμένος, βαθυτάτα.

Περὶ τὴν δευτέραν πρωινήν ὥραν, ἦχοι σαλπίγγων ἠκούσθησαν. Ἡγέρθη, ἐσπευσα εἰς τὸν ἐξώστην· ὑπηρετρία ἧτις εἶχε προβάλλει ἐκ τινος μικροῦ παραθύρου, ἐστρεψε πρὸς τὸ μέρος μου. — Ἐξυπνοῦν τὸν αυτοκρατορικὸν πρίγκιπα, μοὶ εἶπεν. — Ἀντήχει τὸ σάλπιγμα τῆς ἱππέσεως πρὸς ἀναχώρησιν, ἧτις δὲν ἐμῆλλε νὰ ἔχη ἐπιάνοδον. Ἐπιπέει διέτριχον τὴν ὁδὸν κληπαζόντες· αἱ γλαὶ κρητάσσοντο εἰς τὰς τῆσιν πορείας· ὁ κρότος τῶν ὄπλων ἀνεμιγνύετο πρὸς τὸν θόρυβον κυλιμένων ἀμαξῆς· μετ' ὀλίγον τὰ πάντα εἰσῆρχοντο· ὁ διάδοχος ἐνὸς θρόνου ἐπαρεύετο πρὸς τὴν ἀβυσσὸν!

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Ο ΤΡΙΤΟΣ¹⁾

ΔΡΑΜΑ

Εἰς ΜΕΡΗ ΔΥΟ

Παραστάθην ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Δημοτικοῦ Θεάτρου Ἀθηνῶν τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1895.

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΥΠΟΔΟΥΝΤΕΣ

ΠΡΩΣΘΙΑ

* Ἄλκης Ρόδις, ἀρχιτέκτων, 35 ἐτῶν. Ἐξωτερικὸν ἀξιωματικὸς, ὄχι πολὺ ἀνεύρων καὶ νεανικόν. Καταβεβλημένος ἐκ τῆς πολλῆς ἐργασίας.
Κάρια Ρόδη, σύζυγός του, 25 ἐτῶν, ὄραία καὶ κομψή.
Κρίτων Φωκᾶς, νῖος πλοῦσιος, ἀεργὸς, εὐμορφος.
Ἀντιγόνη Φωκᾶ, θεία τοῦ Κρίτωνος καὶ φίλη τῆς Κάκκας. Ὑπάρχουσα.
Παυλῆς, ἀδελφὸς τῆς, ὀλίγον νεώτερος, φίλος καὶ συνάδελφος τοῦ Ἄλκη.
Ἄννα, ὑπηρετρία, εἰσοσάτις, Κακὴ τρελή.

N. Λεκατοῦς
Αἰκ. Λεκατοῦς
Εὐάγ. Δαμασκῶς
Ὁλ. Αἰλαοῦνος
Κ. Πετρίδης.
Χρ. Μυλιῶν

Ἡ Σκηνὴ σύγχρονος ἐν Ἀθήναις, εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἄλκη.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Σπουδαστήριον εὐρὺ μετὰ πολυτελείας ἐπιπλωμένον. Θύρα μικρὰ δεξιὰ μετὰ παραπέτασμα, ὠδηγοῦσα εἰς τὴν αἴθυσαν. Θύρα μικρὰ ἄριστερὰ, ὁπισθεν τῆς τραπέζης τῆς ἐργασίας, ἐπὶ ἧς κατέρχονται εἰς τὸν κήπον. Θύρα μεγάλη εἰς τὸ βάθος ὠδηγοῦσα εἰς τὸν κωλύον.

Ἀνευφορμένης τῆς αὐλαίας, ἡ Κάκκία κἀθηται εἰς μίαν πολυθρόνον βυθισμένη εἰς βαθυτάτην σκέψιν.

Ἄννα. (Βυθοσκοπῶσα σιγὰ ἐκ τῆς πρὸς τὰ δεξιὰ θύρας.) Κυρία!

Κάκκία. (Μετὰ κίνημα ζωηρὸν τρομοῦδος ἀφρηκτικῶς.) Ἄ! εἰς;... Ἄνοητη! Δέν σε εἶπα χιλίες φορές νὰ μπλῆσῃς μετὰ τρόπον; Μ' ἐτρέμαξες!

Ἄννα. (Δυσχερῆστῆ μὲν, βλοσυρὰ.) Ἡ κυρία Φωκᾶ εἶνε στὴ σάλα...

Κάκκία. — Μ' ἐτρέμαξες, σοὺ εἶπα. Ἄλλη φορά νὰ μὴν ἀκούσῃς τῆ φωνάρα σου ἐτσι ἀξάφω στ' αὐτὴ μου!

Ἄννα. — (Ὡς ἄνω.) Ἡ κυρία...

Κάκκία. — Καλὰ. Φίρ' τὴν εἶδω. (Ἐγερταί, στρέφει τὰ νοῦτα πρὸς τὴν ὑπέρτεραν καὶ διευθετεῖ πρὸ τοῦ καθρέπτου τὴν τραχηλιάν της.)

Ἄννα. — (Καθ' ἑαυτήν.) Παράξενη!

Ἄντιγόνη. — (Εἰσερχομένη.) Ἄγαπή μου!

1. Σημ. «Δ. Ὁλ.» Ἀναποκρινόμενοι εἰς τὴν ἀνακοινωθεῖσαν παρὰ πολλῶν ἡμῶν συνδρομητῶν ἐπιθυμίαν, θέλομεν δημοσιεῖσαι εἰς τὸ ἔθνος μυθιστορήματα, δράματα, ἢ διηγήματα πρῶτοῦτα κατὰ προτίμησιν, εἴτε ἐκλεγόμενα μετὰ τῶν προϊόντων τῶν ἀριστων ξένων συγγραφέων καὶ διακρίνοντα ἐπὶ πέντε ἢ ἐξ συνεχῆς φυλλάδια. Ἀρχομένη δὲ σήμερον ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ «Τρίτου», διπράκτου δράματος τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου καὶ γνωστοῦ λογίου κ. Γρ. Ξενοπούλου, ἔργου ἐμπροσθεσίου κατὰ τὴν πρώτην αὐτοῦ πρὸ ὀλίγου γενομένην παράστασιν ζωηρᾶν ἐντύπισιν εἰς τὸ κοινὸν μας καὶ ἀναγνωσιθεῖντος ὡς οὐχὶ κοινῆς ἀξίας.

Κάκκία. — (Σπεύδουσα πρὸς αὐτήν.) ὦ, Ἀντιγόνη μου, τί κάνεις; (Ἀναλλάσσουσιν φίλημα.)

Ἀντιγόνη. — Λαμπρά. Ἐσὺ;... Ὁ

Ἄλκης σου δέν εἶν' εἶδω;

Κάκκία. — Ὁχι... πῆγες ἐξω.

Ἀντιγόνη. — Μπα! Ἐτελείωσε τί- λος πάντων τὰ σχέδια, πού ἐτοιμάζει γιὰ τὴν ἔκθεσιν;

Κάκκία. — Σχεδόν. (Δεικνύει τὴν τράπεζαν τῆς ἐργασίας.) Ἄποψις θὰ καθίσῃ νὰ τα τελειώσῃ.

Ἀντιγόνη. — Καὶ πότε λήγει ἡ προθεσμία;

Κάκκία. — Μετὰ ὀκτὼ ἡμέρας.

Ἀντιγόνη. — Ἐχει καιρό... Ὁ Παυλῆς μοὺ λέγει ὅτι εἶνε ἀριστοεργήματα.

Κάκκία. — Ναί! ἐκόπιασε πολὺ. Δέν φαντάζεσαι πόσω...

Ἀντιγόνη. — (Διακόπτουσα.) Ἐλα, λοιπόν, τὰ λέμε ἐξω. Βάλε τὸ καπέλο σου.

Ἦλθα νὰ σε πάρω νὰ πάω λίγο περίπατο. Κάκκία. — Ἄ, ὄχι, εὐχαριστῶ. Δέν θὰ ἐλθω.

Ἀντιγόνη. — Γιατί;

Κάκκία. — Ἐτσι· δέν ἔχω διάθεσι σήμερα... εἶμαι τόσω μελαγχολικὴ!

Ἀντιγόνη. — Ἐξω θὰ δικσκεδάσῃς. Κάκκία. — Θά με κάμη χειρότερα ὃ περιπάτους, τὸ ξέρω.

Ἀντιγόνη. — Ἡ ἰδέα σου. Ἐλα, καὺμὲνη, πάω. (Λαμβάνει τὴν χεῖρά της.)

Κάκκία. — Ὁχι! ὄχι! Μὴ με βιάζης, νὰ ζῆς. (Κἀθηται εἰς τὴν πολυθρόναν.)

Ἀντιγόνη. — (Καθημένη μόλις ἐπὶ τοῦ χεῖλους ἐνὸς καθίσματος.) Μὰ γιατί; Περίεργον αὐτό.

Κάκκία. — Διόλου. Δέν ἔχω ὄρεξι γιὰ περίπατο· νά.

Ἀντιγόνη. — Ἀδύνατο! Κάτι μοὺ κρύβεις, Κάκκία. (Τὴν κυττάζει.) Τί ἔχεις;

Κάκκία. — (Προσπαθοῦσα νὰ μειδιάσῃ.) Ἐγώ; τί νὰ σου κρύψω; ὄχι, καλὴ, τίποτα.

Ἀντιγόνη. — Εἶσαι μελαγχολικὴ. Αὐτὸ τοῦλάχιστον δέν μπορεῖς νὰ το κρύψῃς.

Κάκκία. — Ἐ, ναί, εἶμαι...

Ἀντιγόνη. — Γιατί;

Κάκκία. — Χωρὶς λόγο.

Ἀντιγόνη. — (Τροφερῶς.) Κάκκία, γιατί εἶσαι μελαγχολικὴ;

Κάκκία. — Ἄλλοίμονό μου! Ἐπεσα στὰ χεῖρα σου πάλι! Δέν θὰ μάρφης ἡσυχὴν ἀν δέν σου πῶ ἕνα ψέμμα.

Ἀντιγόνη. — Ὁχι· τὴν ἀλήθειαν νὰ μοὺ πῆς.

Κάκκία. — Σοὺ τὴν εἶπα: Εἶμαι μελαγχολικὴ χωρὶς κανένα λόγο.

Ἀντιγόνη. — Κανένα; κανένα;

Κάκκία. — Ἐρῶ γώ... ἀν εἶνε πού μοὺ ἔσπασε ἡ Ἄννα τὸ πρῶν μὲν γάστρα.

Ἀντιγόνη. — Ἐκείνη τὴν κόκκινη;

Ἄ, τί κρίμα! ἐμμορροπραγματάκι.

Κάκκία. — Ναί! εὐτυχῶς ἐγγλύτωσε ὃ φύκος. (Στρέφεται καὶ βλέπει ἀνησυχῶς τὸ ὠρολόγιον.)

Ἀντιγόνη. — Ἄ, μὰ εἰςὸ βλέπεις τὸ ρολόγι! Δέν εἶνε πράγματα αὐτά. Κάκκία, τί τρέχει;

Κάκκία. — Τίποτε· νά, τὸ ρολόγι ἐκτύταξα — χωρὶς νὰ ἰδῶ μάλιστα τὴν ὥρα· εἶμαι τόσω ἀφρημένη.

Ἀντιγόνη. — Πέντε καὶ πέντε εἶνε. Ὡς τίς ἐπτά, θὰ ἐκάμναμε ἕνα λαμπρὸν περίπατο.

Κάκκία. — (Κινῶσα τὴν κεφαλὴν.) Καλὰ...

Ἀντιγόνη. — Ἄλλο; Δέν σοὺ ἔκαμνε τίποτε ἄλλο ἢ ὑπηρετρία;

Κάκκία. — Πρὸς τὸ παρὸν ὄχι. Ἄλλὰ δέν πιστεύω καὶ νὰ προσθάσῃ. Θά τὴν βγάλω. Εἶνε τόσω τρελή καὶ διεστραμμένη! Ἐσὺ πὸς πηγαίνεις μετ' αὐτῆν τὴν καινούργια;

Ἀντιγόνη. — Χμ! καλὴ... καλὴ φαίνεται.

Κάκκία. — Ὁλες, τίς πρῶτες μέρες,

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ο συγγραφέας του τριτοχ

φαίνονται κλέεις... 'Αλήθεια, πέρασες από το 'Ερμείο να ιδής τὰ καινούργια φορέματα;

'Αντιγόνη. — (Με προσποιητὸν ἐνδιαφέρον.) 'Α, ναί! εἶδες πῶς τὸ θυμήθηκες;... 'Ελα, ἔλα, δὲν περνοῦν αὐτὰ σὲ μένα. 'Αλλάζεις ἑμιλίες, γιὰ νὰ ξεχάσω τὸ μυστικό.

Κάκια. — Ποιὸ μυστικό;

'Αντιγόνη. — Κάκια, θέλω νὰ μου πῆς τὸ μυστικό σου.

Κάκια. — ('Αποστρέφουσα τὸ πρόσωπον.) Κιὰ ξεμπερδέματα!

'Αντιγόνη. — Γιὰ νὰ το κρύβης ἀπὸ μένα, κάτι πολὺ τρομερὸ μυστικό θὰ εἶνε.

Κάκια. — (Εἰρωνικῶς.) 'Ω, πολὺ τρομερόν!

'Αντιγόνη. — 'Απὸ μένα... πῶ γνωρίζομεθα ἀπὸ μικρὰ παιδιὰ... πῶ ἐξωμολογήθηκες τόσες φορές μὲ δάκρυα ἐδῶ στὴν ἀγκαλιὰ μου... 'Απὸ μένα νὰ κρύβης σήμερ μυστικό;... 'Αλήθεια, τί τρομερὸ πῶ θὰ εἶνε γιὰ νὰ σ'ἀλλάξῃ ἔτσι!

Κάκια. — ('Ὡς ἄνω.) Θὰ ξεσηκωθῶν τὰ μᾶλλιά σου ἀπὸ τὴ φρίκη, ἄν σου το πῶ.

'Αντιγόνη. — ('Αλλάζει θέσιν κάθεται πλησίον τῆς Κάκιας καὶ περιβάλλει τὸν λαιμὸν τῆς διὰ τοῦ βραχίονος.) Θυμᾶσαι ὅταν ἤμεθα στῆς Χίλλ;

Κάκια. — Πῶς δὲν θυμοῦμαι;

'Αντιγόνη. — Θυμᾶσαι ἐκείνον τὸ νέο τὸ μελαχρινό, μὲ τὰ ἐμμορφα μάτια, πῶ κατώρθονε νὰ βρισκεται πάντα ἀπέξω ἀπὸ τὴ Ρωσικὴ 'Εκκλησία, ὅταν ἐβγαίναμε περίπατο;

Κάκια. — (Ρεμβώδης.) Ναί... ἐκεῖ κοντὰ ἐκάθονταν.

'Αντιγόνη. — 'Υστερ' ἀπὸ σένα, ποιά ἐμαθε πρώτη ὅτι ἄρχισες νὰ τον συλλογίζεσαι περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες;

Κάκια. — 'Εσύ. 'Ονειρο περασμένο...

'Αντιγόνη. — 'Αργότερ, μέσα στὴ χερὰ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν φίλων, σὲ ποῖαν ἐφηνέρωσες ὅτι τὸν 'Αλκη, πῶ σου εἶδον, δὲν τον ἐπερνες καὶ μὲ ὄλη σου τὴν καρδιά;

Κάκια. — Σὲ σένα. (Ζωηρῶς.) 'Ὀχι γιὰτὶ δὲν τον ἀγαποῦσα!

'Αντιγόνη. — 'Ὀχι... τὸ ξέρω... ἀλλὰ γιὰτὶ ἐμαθες πῶς εἶχε μιὰν ἀδελφὴν στὸ Φρενοκομεῖο, πῶς ἡ μητέρα του δὲν ἦταν ποτὲ στὰ καλά τῆς καὶ πῶς ἕνας του θεῖος, ἀδελφός τῆς, εἶχεν αὐτοκτονήσει ἀπὸ ὑποχονδρία.

Κάκια. — Ναί... ναί... (Στενάζει.) Μὰ γιὰτὶ μὴ τὰ θυμίζεις αὐτὰ τόρ, καὶ μὲν;

'Αντιγόνη. — 'Αφῆσε. Καὶ ὕστερ...

Κάκια. — (Διακόπτουσα.) Δὲν ἦταν τίποτε, εὐτυχῶς. Τὶ νὰ σου πῶ ὅμως. Δοξάζω τὸ Θεὸ πῶ δὲν ἔκαμα παιδιὰ. 'Ὁ 'Αλκης δὲν μου εἶδωσε ποτὲ ἀφορμὴ νὰ ὑποφέρω... Μὰ τὰ παιδιὰ του; ποῖος εἴμπορουσε νὰ ἐγγυηθῇ γιὰ τὰ παιδιὰ του;

'Αντιγόνη. — Ναί. ('Εξακολουθοῦσα τὴν ὁμιλίαν τῆς.) Καὶ ὕστερ, ποιά ἐμαθε πρώτη τὴ στιγμή πῶ ἄρχισες νὰ τον λ. τρέφεις καὶ νὰ εἶσαι εὐτυχῆς μὲ τὸ γάμο σου;

Κάκια. — Καὶ πάλι ἐσύ.

'Αντιγόνη. — Καὶ πόσα ἄλλα... καὶ πόσα... Τὶ κῆμα νὰ λείψω τόσους μῆνες ἀπὸ τὰς 'Αθήνας! 'Αν ἤμουν ἐδῶ θὰ τὸ ἤξευρα καὶ τὸ νέο σου μυστικό.

Κάκια. — 'Εστῶ. Καὶ εἰς τί θὰ σου ἐχρησίμευε;

'Αντιγόνη. — Νὰ μιὰ ἐρώτησις, πῶ δὲν θὰ μὴ σου τὴν ἔκαμνες ἄλλοτε.

Κάκια. — Θέλεις νὰ πῆς, ὅτι ἡ ἀπουσία μ' ἔκαμε νὰ ξεχάσω τὴν καρδιά σου καὶ νὰ μὴ σε θεωρῶ πλέον σὰν ἀδελφὴ μου;

'Αντιγόνη. — Προπάντων θέλω νὰ πῶ, ὅτι ἂν ἤμουν ἐδῶ, θὰ ἐμάντευα τὸ μυστικό σου, καὶ χωρὶς νὰ μὴ το πῆς.

Κάκια. — Μὰ πῶς, εἶχες μαντεύσει καὶ τᾶλλα;

'Αντιγόνη. — 'Επάνω - κάτω.

Κάκια. — (Παρασυρομένη.) Αὐτὰ δὲν θα το ἐμάντευες ποτὶ.

'Αντιγόνη. — 'Α! ἔ! ὥστε ὑπάρχει μυστικό. Σ' ἐπίασα! Τὸ ἐπρόσαςες!

Κάκια. — (Ταρασσομένη.) Μ' ἐπρόμαξες.

'Αντιγόνη. — (Γελῶσα.) 'Ελα, ἔλα, τὸ μυστικό!

Κάκια. — (Προσπαθοῦσα νὰναλάβῃ τὴν ἡρεμίαν τῆς.) Δὲν ἐκατάλαθες τόσην ὥρ, 'Αντιγόνη φιλάτη, ὅτι σὲ κοροϊδεῶ;

'Αντιγόνη. — (Δῆθεν δυσχερῆστημένη.) 'Α, μὲ κοροϊδεῖς; ('Εγείρεται.) Εἶνε λοιπὸν περιττόν νὰ μείνω περισσότερο, ἀφ' οὔ μὲ κοροϊδεῖς.

Κάκια. — Θὰ μὲ κάμης νὰ γελάσω. Κάθησε 'κεῖ τόρ. (Διστάζει ἐν ᾧ ὁμιλεῖ καὶ κυττάζει πάλιν τὸ ὠρολόγιον.)

'Αντιγόνη. — Νὰ τὰ! πάλι κυττάζεις τὸ ρολόγι!

Κάκια. — (Γελῶσα.) Τὸ ἔκαμα γιὰ νὰ σε σκανδαλίσω.

'Αντιγόνη. — Περισσότερο ἀφ' ὅσον μ' ἐσκανδάλισες; Περιττόν. 'Ὁ, τι ἤθελα νὰ μαθῶ, τὸ ἐμαθα: 'Εχεις μυστικό. Αὐτὸ τὸ πρόσωπο τὸ ὠχρό, αὐτὰ τὰ μάτια τὰ κομμένα, αὐτὴ ἡ ἀνησυχία, ἡ ἀγωνία, ἐμένα δὲν με γελοῦν... Δὲν μὴ το λὲς σήμερ; Θὰ μὴ το πῆς αὔριο. Πάντα θὰ μὴ το πῆς μιὰ μέρ!

Κάκια. — (Εἰρωνικῶς.) Θὰ σοῦ το πῶ... θὰ σοῦ το πῶ.

'Αντιγόνη. — Πηγαίνω τόρ νὰ σε ἀφήσω νὰ ρεμβάσῃς. (Τείνει πρὸς τὴν Κάκια τὴν χεῖρά τῆς.)

Κάκια. — (Μὴ δεγχομένη τὴν χειραψίαν.) 'Αφῆσε τάπειτ σὲ πρᾶκαλῶ (Βεβιασμένης.) καὶ κάθησε ἐκεῖ νὰ μου κάμης λίγη συντροφιά.

'Αντιγόνη. — 'Ὀχι. Τέτοιαι μέρα θυμᾶσαι, δὲν θυσιάζω τὸν περίπατό μου. 'Ὁλος ὁ κόσμος βγίνει ἐξω, ξέχωρα ἀπὸ τὸν παραξενὸν τὸν ἄντρα μου.

Κάκια. — Καλὰ!

'Αντιγόνη. — Καὶ ἀφ' οὔ δὲν θέλῃς ἐσύ, θὰ πάγω νὰ πάρω τὸν Κρίτων.

Κάκια. — Κάθησε. Τέτοιαι ὥρ ὁ Κρίτων σχεδὸν πάντα περναῖ ἀπὸ ἐδῶ. Πέρνει τὸν 'Αλκη καὶ πηγαίνει περίπατο, ἢ κάθεται καὶ μας συνορφεύει.

'Αντιγόνη. — 'Ὀχι, ὄχι, δὲν περιμένω. Θὰ πάγω νὰ τον προφθάσω στὸ σπίτι του.

Κάκια. — Καὶ ἂν θέλῃ νὰ πάγῃ μὲ φίλους του;

'Αντιγόνη. — 'Α, ἐννοια σου. 'Εκεῖνος προτιμᾷ τὴ θέϊτσα του καὶ ἀπὸ φίλους καὶ ἀπὸ φίλες... 'Αλλὰ βλέπω ὅτι τὸ χρῶμά σου γύρισε... 'Εκοκκίνισες λιγακι....

Κάκια. — (Διακόπτουσα.) Κάθησε, καὶ μὲν.

'Αντιγόνη. — 'Ὀχι! ἐλπίζω νὰ βρῶ καὶ τὸν Παυλῆ. (Δαμβάνει τὴν χεῖρά τῆς, κύπτει καὶ τὴν ἀσπάζεται καθήμενη.) 'Αντίο, ἀγάπη μου...

Κάκια. — (Κρατοῦσα τὴν χεῖρά τῆς, χωρὶς νὰ σηκωθῇ.) 'Εχει πολλές φίλες ὁ Κρίτων;

'Αντιγόνη. — 'Ὁ Κρίτων; 'Ε, σὰ νέος...

Κάκια. — Πέ μου κανένα ὄνομα, θέλω νὰ τον πειράξω.

'Αντιγόνη. — 'Ὀνόματα δὲν ξέρω. Πέ του γιὰ μιὰ ξανθὴ, καταξανθῆ, μὲ τᾶσπρα, πῶ τὴν πῆγαινε προχθὲς στὰ Πατήσια μὲ τὸ ἀμαξάκι του.

[Ἔπεται συνέχεια]

ΠΑΡΟΡΑΜΑ. 'Εν τῷ προηγουμένῳ 10ῳ φυλλαδίῳ, σελ. 77, στήλ. 1, στίχ. 24, ἀντὶ Κορᾶ ἀνάγνωθι: Καρᾶ.